

**17^{ος} Πανελλήνιος Μαθητικός Διαγωνισμός
Αστρονομίας και Διαστημικής 2012**
Φάση 2^η: «ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ»
Θέματα Λυκείου

Θέμα 1^ο

Να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις επιλέγοντας τη σωστή από τις προτεινόμενες απαντήσεις.

1.A) Η γραμμή των 21 εκατοστών, που ευρύτατα χρησιμοποιείται από τους ραδιοαστρονόμους, αναφέρεται στο:

- (α) Άζωτο
- (β) Μεθάνιο
- (γ) Υδρογόνο
- (δ) Υδροξύλιο
- (ε) Νερό

1.B) Οι γαλαξίες στην ακολουθία Χαμπλ κατατάσσονται ανάλογα με:

- (α) Τη φωτεινότητά τους
- (β) Τη μάζα τους
- (γ) Το σχήμα τους
- (δ) Το μέγεθός τους
- (ε) Το πλήθος των αστερών τους

1.Γ) Η διαδικασία, με την οποία ένας μεγάλος γαλαξίας, υπό την επίδραση των βαρυτικών έλξεων, συγχωνεύει έναν μικρότερο συνοδό γαλαξία λέγεται:

- (α) Γαλαξιακή απορρόφηση
- (β) Γαλαξιακός κανιβαλισμός
- (γ) Γαλαξιακή αποσύνθεση
- (δ) Γαλαξιακή αλληλεπίδραση
- (ε) Γαλαξιακή υπέρθεση

1.Δ) Η φαινόμενη κίνηση ενός άστρου στον ουρανό, σχετικά με τα άλλα άστρα λέγεται:

- (α) Απόκλιση
- (β) Προκύπτουσα κίνηση
- (γ) Ιδία κίνηση
- (δ) Ακτινική κίνηση
- (ε) Διαφορική κίνηση

1.E) Ο αστρονόμος Γκιουζέπε Πιάττσι (Giuseppe Piazzi) ανακάλυψε, το 1801, για πρώτη φορά:

- (α) Μετεωρίτη
- (β) Μετεωροειδή
- (γ) Μετέωρο
- (δ) Αστεροειδή
- (ε) Κομήτη

1.Z) Το χρώμα ενός άστρου φασματικού τύπου G είναι:

- (α) Μπλε
- (β) Ασπρογάλαζο
- (γ) Πορτοκαλί
- (δ) Κόκκινο
- (ε) Κίτρινο

1.H) Το διαστημικό σκάφος «Βόγιατζερ - 1» ("Voyager - 1") εκτοξεύθηκε το:

- (α) 1965
- (β) 1969
- (γ) 1977
- (δ) 1985
- (ε) 2004

1.Θ) Το «Σκάιλαμπ» (“Skylab”) ήταν:

- (α) Διαπλανητικό σκάφος, που χαρτογράφησε τον Άρη
- (β) Διαστημικό λεωφορείο
- (γ) Διαστημικό σκάφος που καταστράφηκε στο Δία
- (δ) Διαστημικός σταθμός
- (ε) Όχημα, που καταστράφηκε στον Άρη

1.Ι) Το πρόγραμμα «Απόλλων» για την κατάκτηση της Σελήνης τελείωσε:

- (α) Το 1967, με το διαστημόπλοιο «Απόλλων – 15»
- (β) Το 1969, με το διαστημόπλοιο «Απόλλων – 16»
- (γ) Το 1972, με το διαστημόπλοιο «Απόλλων – 17»
- (δ) Το 1981, με το διαστημόπλοιο «Απόλλων – 18»
- (ε) Το 1986, με το διαστημόπλοιο «Απόλλων – 17»

1.Κ) Μια στήριξη τηλεσκοπίου, που ο σωλήνας του περιστρέφεται γύρω από κατακόρυφο άξονα και πάνω κάτω στο κατακόρυφο επίπεδο, λέγεται:

- (α) Αλταζιμουθιακή
- (β) Συμβατική
- (γ) Ντομπσονιαν (Dobsonian)
- (δ) Ισημερινή
- (ε) Πολική

Θέμα 2^ο

Κατά το περασμένο έτος, 2011, τα τρία από τα 10 μεγαλύτερα επιτεύγματα της επιστήμης ήταν αστρονομικά. Ένα από αυτά ήταν το τηλεκατευθυνόμενο ιαπωνικό διαστημικό σκάφος «Χαγιαμπούσα» (Hayabusa = γεράκι). Τι γνωρίζετε για το εγχείρημα αυτό;

(ΠΡΟΣΟΧΗ: Η απάντησή σας δεν πρέπει να ξεπερνάει τις 150 λέξεις).

Θέμα 3^ο

3.Α) Ποιος είναι ο ρόλος της βαρύτητας στη μελλοντική εξέλιξη του Σύμπαντος;

3.Β) Γιατί δεν μπορούμε να αποφανθούμε με βεβαιότητα αν το Σύμπαν είναι κλειστό ή ανοιχτό;

(ΠΡΟΣΟΧΗ: Η απάντησή σας δεν πρέπει να ξεπερνάει τις 200 λέξεις συνολικά).

Θέμα 4^ο

Στην επιφάνεια ενός πλανήτη εμφανίζονται συνθήκες έλλειψης βαρύτητας. Η περίοδος περιστροφής του πλανήτη γύρω από τον άξονά του είναι T . Να εκφράσετε την πυκνότητα d του πλανήτη συναρτήσει της περιόδου του T και της παγκόσμιας έλξης G .

Θέμα 5^ο

Το φάσμα ενός γαλαξία τύπου Seyfert, μάζας M , δείχνει ότι η ταχύτητα περιστροφής του σε απόσταση $r = 1,2$ pc από το κέντρο του, είναι 1200 km/s. Υποθέτοντας ότι η περιστροφή του γαλαξία είναι κυκλική και ότι ισχύει ο 3^{ος} νόμος του Κέπλερ, να υπολογίσετε την αέρια μάζα M αυτού.

(Δίδονται: 1 pc = $3,2 \times 10^{13}$ km, $G = 6,67 \times 10^{-11}$ N $\times$ m² /kg²)

Η Επιτροπή του Διαγωνισμού

ΣΗΜ. 1^η: Να απαντήσετε σε όλα τα θέματα. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι δεκτή.

ΣΗΜ. 2^η: Δεν χρειάζεται να αντιγράψετε τα θέματα στην κόλλα σας. Αρχίστε αμέσως τις απαντήσεις.

ΣΗΜ. 3^η: Η διάρκεια του διαγωνισμού είναι ακριβώς 3 ώρες.

